

אות קהיו

אחים מתוחים מאד. עצם העובדה כי בלב הבדואים יכול היה לעלות חשד כה גורא נגד אנשי שני הקיבוצים, הידועים כידידיהם מזה שנים, אומרת דרשני.

הלהבות ליד להב שפכו אור על בעיה שמעטים במדינה נתנו עליה את דעתם: כי 13,500 הבדואים במדינת ישראל נשארו למעשה מחוץ למסגרת המדינה, מופקדים לא רק לשרירות המימשל יותר מכל מיעוט אחר בארץ, אלא גם לשרירות הטבע.

השנה היתה בנגב בצורת הגוראה ב' יותר מזה שני דורות. בצורת זו גרמה להתרפת מלחמת-הקיום. לא פעם כמעט נשפך דם בין חברי משקים שכנים. בשדה בוקר נטבח באופן אכזרי עדר שלם של בדואים שעלה על אדמות המשק. היו מאות התגשויות אחרות, כאשר עלו בדואים מיר-אשים על אדמות הקיבוצים, שכמעט לא היו פחות מיואשים.

זהו סיכסוך עתיק. הוא היה עתיק כבר בימים ששייך בדואי בשם אברם כרתה הפתובב עם עדריו חברי חברון, באותם הי-שרות עצמם שעלו השבוע בלהבות.

★ ★ ★

אנשי המדינה, מלבד מתי-מספר משוגעים-לדבר, אינם מסוגלים להבין את נשמת הבדואי, שיש לו דרכי-משבה בנות אלפים בשנים. איש קיבוץ מעין-חרוד סולד בתת-הכרתו מפני האיש הגורד, שאי אפשר לשבצו בשום מסגרת חקלאית מקו-בלת. הבדואי מייצג אורח-חיים אחר, הש-קפת-עולם אחרת.

אולם הבדואים של הנגב, על 70 אלף ראשי צאנם 10 אלפי גמליהם, יכולים לתרום תרומה חשובה מאד למשק המדינה. הם ניזונים משמחים ששום קיבוץ עברי לא יוכל לעבדם לעולם. בי-אספקת מזון לערי ישראל הם יכולים למלא תפקיד יחיד במינו.

ישנו איש אחד בנגב הרוחש אהדה לבדואים. זהו יעקוב עורב, בודהא"בפי ידידיו הבלתי-ספורים, בשעתו ממיסדי שדה בוקר, כיום איש משרד-החקלאות. בודהא, שהנגב טבוע בדמו, בטוח כי בהשקעה קטנה-יחסית של 3 או 4 מיליוני ל"י אפי-שר לפתור תוך שנים ספורות את בעיית הבדואים, אחת ולתמיד.

אי-אפשר ללמד את הבדואים אורח-חיים חדש. אולם אפשר ללמדם לחיות את האורח המסורתי שלהם בצורה יותר יעילה.

גם בימי בצורת אובדות בנגב כמויות עצומות של מים — מו-השטפונות הפתאומיים, הנשפכים אל הים, שטפון אחד כזה, שנברק השנה ליד שדה-בוקר, היה מספיק להדברת הבצורת, אילו ניצל.

בודהא מציע לבנות לבדואים כמה מאות סכרים, מן הסוג שהבדואים רגילים להם, אך משוכללים יותר. טרקטור אחד משי-לים סכר כזה בעשרה ימים.

הבדואי אינו מסתל לעולם בשחתי מרעה, כי הם באים "מן אללה". הוא לא ידאג להם, ואף לא ינקוף אצבע לכבותם כשהם עולים באש. אולם הוא מסתל במסירות אינסופית בעצי הימוון והתאנה והחרוב, שהוא מגדלם בתנאים כה קשים. מאות הסכרים החדשים יאפשרו לו לנטוע מטעים כאלה בבחון שישאו מרי גם בבצורת הי-קורה בממוצע בכל שנה שלישית.

זוהי תוכנית המדברת אל לב הבדואי. החקלאי העברי הוא איש התיכונן, המבקש בחון. הוא רוצה לפתוח ברו. אולם הי-בדואי משחק עם הגורל. הוא ידאג לסכרים במסירות ויתפלל לגשמי ברכה.

הממשלה כבר הקציבה סכום קטן לסקר בעיה זו. אם תפתח את לבה לאורחיה באוהלי קרה, ויתן את האמצעים הנרו-שים לשליחיה המסורים בין הגבעות הצחי-חות, לא תביא רק לאספקת מזון זול למדינה. היא תחטל גם את הבעיה העתיקה של הבלי, אחי-יקן — ללא רצח.

כי בימינו, בולנו שומרי אחינו.

האשמת-ההצתה: שהקיבוצים היו מעוניינים להחיש את עלית הבדואים על שטחים אלה, כדי להקדים את החריש.

★ ★ ★

אם אמנם הוכשל הכתב של הארץ בודון, מי היה מעוניין לנצל לרעה את רצונו הטוב? גם לכך יש הסבר טוב למדי. השייך אבר-קרינאט, האיש שיוזם כנראה את כל ההאשמה, ידוע בנגב כאיש-חסותו המובהק של המושל הצבאי. בין כל 18 השייכים של הנגב, אין אף אחד השש כמוהו לשתף-פעולה עם המושל.

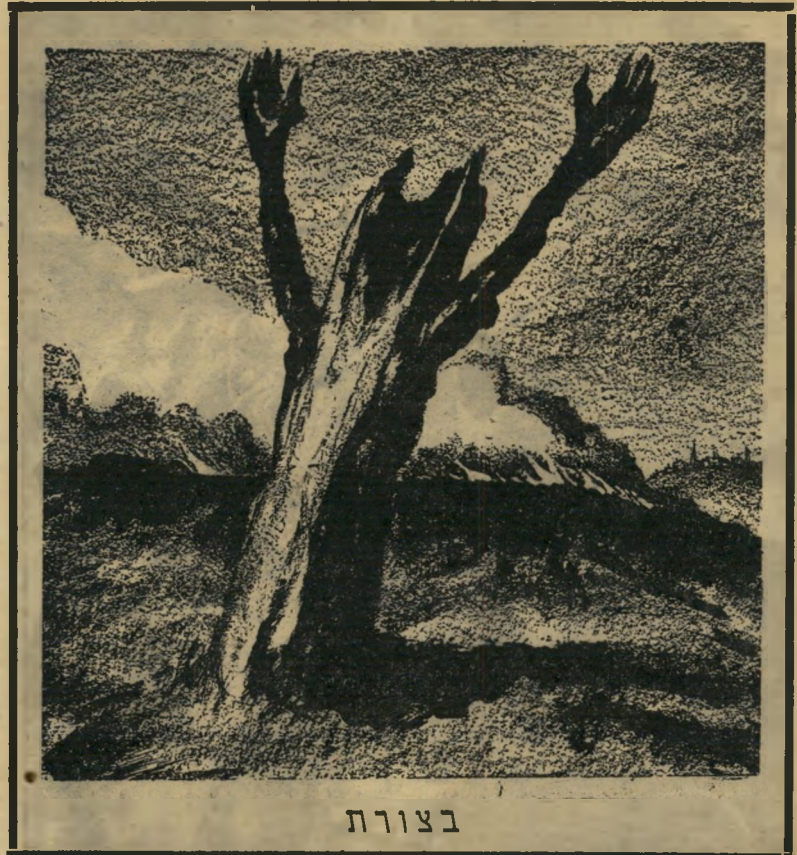
במשך הפרשה נראה השייך כמה פעמים

ממשלתיים מסויימים, שהובילו אותו להש-צרה כי אמנם היתה יכולה לצמוח תועלת לקיבוצים מתבערה זו.

אולם כל זה לא היה אלא כנגד השערה, או חשד. לא היה לכך שמץ של הוכחה. מכאן עד לה-כותרת המחרידה — "שטח-מרעה גדולים הוצתו על-ידי קיבוצים בנגב" — היה המרחק כאמת רב.

★ ★ ★

ס יירתי השבוע בשטח, שוחחתי עם רוב האנשים הנוגעים בדבר ובדקתי את

בצורת

ממהר למשרדי המושל. המושל עצמו, רבי-סרן פנחס אמיר, הי-ציג השבוע את הסימונים המובהקים של מצפון רע. הוא סירב לדבר עם עתונאים אחראיים, שביקשו לשמוע את גירסתו על הענין הכסוף בהחלט לתחום שיפוטו. יר-תר מזה, בגטות בלתי-רגילה אף נמוע מלברכם שלום.

סוד גלוי הוא כי מזה כמה זמן מנהל המימשל הצבאי מערכה רצופה נגד מפ"ם. בשורה של מקרים (ולא כולם בלתי-מוצי-דקים) מאשימים המושלים את מפ"ם ב' צביעות דו-פרצופית. לזכרונם, דוחפים קיבוצי מפ"ם את המימשל למעשי אכזריות, כגון הריסת כפרים ערביים וגירוש הי-פלאחים. כדי לתפוס את אדמותיהם — בה-בשעה מפ"ם בממשלה ובכנסת התיצבה בראש התוקפים את המימשל.

מתקבל בהחלט על הדעת כי חוגים הקשורים במימשל הצבאי ניצלו את אבר-קרינאט, הכסוף להם לחסד ולשבט, ומוסדות אחי-צריכה לזעזע את שרירי האימוון הציבורי במפ"ם בבעיה זו.

★ ★ ★

אולם אם קין עובד-האדמה לא הרג במקרה זה את הבל הבדואי, הרי גשארות העובדה כי היחסים בין שני הי-

ה שבוע הופיעה בעתון הארץ ידיעה המזעזעת, שהאפילה על כל שאר ידיעות השבוע בתוכנה האכזרי. הכותרת היתה: "שטחי מרעה גדולים הוצתו על-ידי קיבוץ צים בנגב — נגרמו נזקים חמורים — חשש לתמותה בעדרי הבדואים."

בידיעה נאמר בצורה פסקנית כי "הקי-בוצים להב ודביר בנגב, השייכים לקיבוץ הארצי השומר הצעיר, העלו באש שטחי מרעה טובים, המשתרעים על אלפי דונא-מים, שנמסרו על-ידי השלטונות לבדואים, כדי לרעות בהם את עדריהם."

השחתת שטחי המרעה, נעשתה, לדעת יודעי דבר, כדי להרחיק את עדרי הי-בדואים משדות הקיבוצים, כדי לאלץ את עדריהם לעלות מיד על שדות השלמים, כדי שהקיבוצים יוכלו להקדים בחריש שדותיהם. הפעם לא פרצה הדליקה בגלל חוסר-זהירות. רואים בבירור היכן החלה הדליקה והיכן בדיוק נמרץ נפסקה."

אילו היתה ידיעה זו נכונה, הרי היתה מגלמת האשמה נוראה. שני הקיבוצים, משקיים-פז מול הרי-חברון מצפון לכארי-שבט, היו מתחייבים לא רק ברצח רבבות ראשי-צאן, אלא גם בהרעבת שכי-טי הבדואים, התלויים בעדריהם.

★ ★ ★

רוע המזל לא דיבר כתב הארץ עם בני שני המשקים לפני פרסום הידיעה המרעושה, שהמערכת הכתירה אותה ב' כותרת מרעושה עוד יותר. מתוך התרגשות על העלל שנעשה, כפי שהיה נדמה לו, מיהר להחיש את הדברים לדפוס מבלי ששמע את הצד השני.

להאשמה כולה היה רק יסוד מוצק אחד: קבוצה של רועים בדואים, שרעתה את עדריה על גבעה מצפון לדביר, בי-קירבת אום חאשארם, ראתה גיטם מתקרב, נעצר ומסתלק. כעבור זמן קצר ראתה איש.

לא היתה שום עדות כי הגיפ-שני ראשי דביר או להב. לא היתה גם שום עדות כי היה בכלל קשר בין הגיפ לבין האש.

דליקות-שדה הן תופעות תדירות בעונה זו ובאזור זה. הן יכולות להיגרם על-ידי עשרות גורמים שונים: פחית של קופסת-שימור רים ישנה, שברייזוכיית המרכז את קרני השמש, ניצוץ מתוך מפי-לט של מכונת, ברל סיגרייה.

הרועים גם לא יכלו לדעת איפה החלה האש. הראייה בשטח הררי זה מוגבלת מאד, וכאשר הופיעה האש בתחום-הראיה של הבדואים, יתכן כי לא היתה אלא שלוחה אחת מתבערה מתפשטת. יתכן גם כי הגיפ כבר עסק בכיבוי.

הכתב הנידון, שהוא דוקא איש מנוסה ואחראי, פקץ למסקנתו על-סמך דבוריה-קיסרוג של השייך הבדואי אבר-קרינאט, שחשד כנראה מיד בקיבוצים (אם כי הכ-חיש זאת אחר-כך). חוץ מזה הסתמך על נתונים שנמסרו לו, כנראה, על-ידי מקורות